Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII | Reus Dimecres 20 de Juliol de 1898 | Núm. 3.561

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 1
n provincias trimestre. . . . . » 3'50
Extranger y Ultramar . . . . . » 7
Anuncis, á preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerias d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, 80, prop á la plassa de Catalunya (Teléfono 13)

SECCIÓ DOCTRINAL

Los industrials

La crisis es solemne, los mercats colonials ab que podia contar Catalunya per la sortida de sos productes industrials s' han perdut; los nostres fabricants, que veuhen parats los barcos en los ports ó venuts á companyías de navegació extrangeras y en vaga la gent dels molls, s' han de espavilar qui ha de guanyar lo pá de cada dia y no li dona regalat ningú, y encare sort de la ventura, es dir del acudit que contan ha tingut l' eximi polítich que administra ara la cartera d' Estat, diuhen á falta d' altre millor, d' enviar mostruaris als cónsuls de tot arreu per que 'ns procurin nous mercats en l' extranger. No sabém si d' assignatura d' agencia comercial figura en la carrera diplomatica y no sabém tampoch com n' están d' aquesta ciencia los senyors cónsuls, pero, com los espanyols son tant donats á fer las cosas *per afició*, també podría esser per aquest costat alguns dels nostres representants diplomátichs donessin gust á las intencions del ministre.

Sía com sía, es clar que, si volem sostenir la nostra industria—y n' hi há necessitat per que la gent no 's quedi en vaga,—no tenim més remey que buscar una sortida ó altra pels articles que 's fabriquin y en aixó estavan pensant, ú obrant ja, los industrials quan vetaquí que 's presenta en Romero Robledo, soci de mérit del Foment del Travall Nacional de Barcelona y, per evitar la barbaritat de que carregan la contribució, ne proposa una altra pels articles que l' industria tinga la xaripa d' exportar. D' aixó se 'n diu posar lo dit en la llaga... perque la llaga s' irrita més.

En vista de lo qual, lo Foment del Travall Nacional, quals membres tantas vegadas s' haurán honrat ab tenir per consoci de honor á n' en Romero Robledo, cridaren á junta diumenge passat y 'l local s' omplí y 's pronunciaren fogosos discursos que, segons llegirem en lo *Diario de Barcelona* del dilluns passat, «fueron muy aplaudidos». Cal coneixer que, sense anar de bon tros lluny com podian anar, los oradors de la junta del diumenge digueren cosas ben ditas que encara may se devían haver dit en aquella casa. Hi hagué qui declará que 'l Foment podia parlar alt, no precisament per esser ell qui es y per lo que representa, que nosaltres entenem que es lo essencial, sinó perque ab oportunitat ha proposat al gobern medis menos dolorosos que 'ls que aquest adopta. En fí, hi hagué en las arengas dels fomentistas algún calor més del de costúm, pero no arribá al grau d' abullició, com se pot veure per las bases acordadas, que son quatre: las tres primeras genéricas, de sentit comú y fins de previsió, de major previsió que en lo que 's refereix als industrials s' havía vist fins ara, y la quarta, la del procediment inmediat, diu aixís:

«Que encara fian sa esperansa (los industrials) en lo ben sentit del Congrés, pero que si per desgracia la majoría dels diputats consumats aquest atentat contra l' exportació d' articles manufacturats, que es necessari crear si no 's vol que desaparega la fabricació que vivia del mercat d' Ultramar, acudirán á la reflexiva atenció del Senat pera que esmeni tant grave error económich. En aquest ultim extrém, per medi dels senadors de Catalunya, procurarán conseguir l' apoyo de la Alta Cambra á fi de que 's suprimesca 'l dret d' expertació sobre 'ls productes manufacturats. y pera que s' autorisi al Gobern á suspendre 'l dret d' exportació imposat sobre 'ls productes agrícolas y pecuaris, si s' alterés desfavorablement lo régimen aranzelari dels mercats de destí».

Aquest acort nos recorda l' anécdota tant coneguda d' aquell poble que demanava almoyna ab aquella forma amenassant: «¡Una gracia de caritat! y si no...» Sabut es que quan ne trobá un que se li encará y li preguntá «y, si no, ¿qué?», l' home va respondre: »Si no, me 'n aniré?» No, no es que nosaltres vulgam fer malas comparacions, que sol dir lo poble, mes pobres son que 'ls industrials, y ab tot, los industrials, que sempre 'ns han fet respecte y fins nos han causat admiració moltas vegadas al veure que sabían treure la barca á port á pesar de tantas trabas com los posavan á Madrid y de tantas y tantas estúpidas providencias com sortían de las Corts y dels ministeris en perjudici de l' industria, ab tot, los industrials avuy nos inspiran verdadera compassió, encara més que per la ruina de llurs fábricas per la falta de vigor moral que demostran.

Veyám: fiem encara una mica en lo bon sentit del Congrés, pero, si aquest ben sentit falta, si aqueixa confiansa surt enganyada, si una quarentena de diputats que Catalunya té en dit Congrés no son capassos de fer res, ni de protestar ab energía, ni d' abandonar la Cambra com per menos han fet republicans y carlins y anarsen amatents á llurs districtes á renunciar solemnement l' investidura y á dirli al poble que s' ha de valer d' altres medis ja que la representació á Corts no hi val; si 'l Congrés no té bon sentit, alashoras acudirem al gran remey, traurém lo Sant Cristo gros, posarem la nostra sort en la «reflexiva atenció del Senat». Y no queda altre remey que aquest, puig que 'l *Brusi*, al fer la ressenya de la junta, també diu que aixó será «en último extremo». Tot dependeix, donchs, y en «último extremo», que vol dir al darrer cremalló, de la...—diguemho ara en castellá—de la «reflexiva madurez del Senado». Y vetaquí que, si 's dona 'l cás, prou possible si no segur, de que la reflexió del Senat no estiga encara prou madura, adeu industria, adeu fabricació; perque no hem d' oblidar que la sentencia del Senat será inapelable, tota vegada que s' hi acudirá «en último extremo».

¡Llamp de Deu! en part del mon, y sobre tot en nostra Catalunya histórica, s' es vist que aquells que tenen en las mans los mes vitals interessos d' un Estat hajan d' anar á demanar almoyna á una Cambra formada al gust y capritxo de cuatre gobernants ineptes, de quatre polítichs ideólechs, per no darlos un nom pitjor. ¿Que 'n farém que en lo Senat hi haja una dotzena, ó una dotzena y mitja de personas respectables y de conciencia, si 'ls demés son elegits á voluntat d' aquell á qui han de servir? Y ¿qui es que ha tolerat durant llarguíssims anys y ha fet *socis de mérit* á aquexos homes funestíssims que fins han tingut la trassa d' arruinar alguna cosa que valía mes que tota la industria, que valía mes que tota Espanya, aquell carácter catalá contra 'l qual s' havían estrellat totas las embestidas del despotisme? En Romero Robledo, un home exclós ja de tots los partits, riota de la gent, es més poderós encare que tota l' industria catalana, que tota l' industria espanyola.... Veritat es que aqeix home, festejat y aplaudit tantas vegadas pels industrials, te en certa manera en lo Congrés la representació de la industria. No hem d' oblidar qu' es *soci de mérit* del Foment. Y sabrá, es clar, lo que beneficía y lo que perjudica á l' industria.

¡Ah! senyors industrials, quina llissó més ben dada! Pero sou de cas, sou una de las nostras forsas que tal vegada, quan hi veureu més clar, fará'l servey que ha de fer, y os planyém, vos acompanyém ab tot lo cort en lo dol per la ruina de las vostras fábricas. Hem d' anar á la regeneració de Catalunya, de la Catalunya industrial, de la Catalunya comercial de la Catalunya agrícola, de la Catalunya moral y de la Catalunya social; hi hem d' anar tots plegats, tot. Fa anys, molts anys, qu' esperém que vingueu al nostre camí; y os hem vist, ab dolor de la nostra ánima sempre marradejant, seguint una hora las petjadas den Cánovas, altras las den Romero, altres las den Sagasta, altres las den Canalejas, buscant purament la satisfacció del interés inmediat que pocas vegadas vos concedían y casi sempre vos negavan, ara ab paraulas finas de las que 's gastan á Madrid, mes tart ab morradas que 's veya no os feyan sach. Bé está perdut tot, bé s' es vist que d' aqueixa mena de polítichs á qui tants cops heu fet barretada no n' hi ha que esperarne més que miseria y vergonya, y encara confieu, encara ho poseu tot á la carta de la *reflexiva madurez del Senado*. Y, donchs ¿quan será que obrireu los ulls? ¿No hi ha cap oculista prou destre pera treurers las cataratas? ¿Hem d' esperar que Deu fassi per voseltres, carregats de culpa, lo miracle que nega á las oracións de tantas ànimas pures que als polítichs ni 'ls han conegut ni saben com se diuhen?

Publicava «El Imparcial» dias enrrera un parrafet tret d' un periódich católich dels Estats Units que deya aixís, referintse, es clar, á Espanya: «Si 'l cristianisme d' aqueix poble no ha pogut refrenar la codicia de sos polítich ni atenuar la crueltat ab que han fet de Cuba una segona Irlanda, que 'n sufreixi las consecuencias.» Los que som católichs de veras hem sentit aquesta bofetada de germans nostres en lo mes viu del ánima. Y 'ns espanta pensar que Deu pot tenir en compte las faltas comesas en nostras colonias. Lo cert es que la única ajuda que podiam esperar, la del cel, no ha vingut per ara.

Y, vulgas no vulgas, la sort d' Espanya es encara la nostra sort, y encara es més que la nostra sort la vostra, industrials, á qui no volém dir una cosa mes ó menos semblant á la que 'ns diuhen nostres germans en Religió dels Estats Units. Pero la veritat es que vosaltres heu ajudat á criar los corbs y ara vos trauhen los ulls.

Per l' amor de Deu, deixéu ja de tenir confiansa en los polítichs, sían senadors, sían lo que vulgan. La forsa b sqeula en vosaltres mateixos; potser encara al bell fons trobareu una espurna del foch dels nostres avis. Y deixeuvos de súplicas y de telégramas y de exposicions; val massa lo que representéu per captar lo que teniu dret á exigir. Y unimnos, y anemhi tots plegats á la regeneració de Catalunya, que es la regeneració de la industria y de tot lo que 'ns ha de fer la vida. (1)

M. R.

(De *La Veu del Montserrat*).

Tipos del servey

de la payral casa catalana

LO TRAGINER

Es lo traginer lo qui cuyda 'l matxo, mula, cavall ó euga que té pera son servey la casa payral, quan no pera son regalo, que de tot hi ha.

(1) Publiquèm aquest article, perque si bé la causa en que es á inspirat es avuy fallada, estém segurs que no doldrá á nostres lectors haverlo llegit.

Es generalment en nostra comarca natural de la Segarra ó de la Montanya y per lo regular fill extern d' una casa de pagesos, que haventhi travallat per son profit fins haverli pagat la quinta, li han dit després: —¡Ara noy, cámpatela y ves per tú, que de casa ja n' has tret tot quant podías tréurent...

Llogat á la casa de camp quan no mes portava la roba de l' esquena y una mudada dins lo farsell ab lo tradicional mocador saragossá d' herbas hi ha passat, passa, ó passará vuyt, deu, quinze ó mes anys fins que reuneixi ab sos travalls y mesadas un petit cabal, suficient pera comprar vinya á rabassa, y camp y ferse propia una casa que li costa cada pany de paret un afany. Quan té aixó 's busca una bona mossa d' aquestas frauras, que vetlla lo farreny Montserrat, tan salada y moreneta com sa Verge y s' estableix á compte propi constituhint llar y familia. Altras voltas busca una pubilla y allavors los mes dels cops, no s' ha de procurar ni ab terra ni ab casa, mes també s' arrisca á esser un mártir mes al calendari, puig com á tots nos consta, sogras y pubillas es llegúm de mal coure, sense que volguém per aixó que no hi hagi las sevas escepcions.

La tasca, de tothom ben coneguda, es cuydar del animal, á sas mans encomanat y ab ell fer la feyna que son amo li senyala, y primer que tot tenirlo ben gras ab l' ordinari pinso y com á bon traginer mirarsel com á seu, corresponent dignament á la confiansa que li han prestat.

Es lo traginer, y no s' hi pensa, un dels principals factors dins l' economía de la casa de camp. Es per nosaltres lo millor, aq ell que ab més ordenat pinso treu mes sanitat y travalls de las bestias y ab sa diligencia propia tot aixó acompanya, com escreix.

Te lo traginer també sos dias de gloria. La diada de Sant Antoni Abat es sa festa principal y per ella lo bon carácter s' hi juga la gorra, si no la tralla. Son programa es:—Ofici á tota orquesta, tres toms y 'l consabut sarau....

També acompanya á sos amos á las festas comarcanas ab la tartana, quan portan á veurer y que hi sian vistas sas filias per provar si reclaman ab sas prendas algun hereuhet de cap de brot que caygui com un baseroch en las telas que aquellas ab ajuda de sa mare, mestra ja en gay saber, li paran mirant que fassi per casa.

Va també á l' estació mes propera de ferrocarril, ja que visitan la casa payral y en aquesta tasca hi arrepléga alguna propina que li fa trincar la butxaca y esclafar alguna rialla, sobre tot, si 'l xicot sab ferse y 's fa simpátich respallant als passatjers.

Si passa anys a la casa, acaba per esser conegut y coneixer tots los de sa nissaga y allavors li parlan tots ja ab la tradicional franquesa alsantli lo crit, al véurel.

Alguns n' hem vist ferhi vida y mort, projectant dins la llar sa sombra y recort, matetx que si haguessin estat individuos de la mateixa familia. La casa payral té aixó: estima y venera als que li han proporcionat profits y paga son recort ab la moneda de la mes fonda gratitut.

Tal es, débilment abocetat, nostre traginer catalá.

EMILI PASCUAL Y AMIGÓ.

Bruch.

Pedalejant

Los ciclistas de Reus que pensan pendre part en las carreras que, á benefici dels ferits ó malalts de Cuba y Filipinas, han de celebrarse en nostre velódromo lo dia 25 del actual están preparantse d' alló millor; actualment están ben preparats los senyors Sugrañ s, Perpiñá (Jaume), Casagualda, Sugrañes (Antón), Lopez, Pinsard, Tapias, Vilagrasa y altres que, segurament, desempenyaran un bon paper aquella tarde.

Entre los corredors de fora que pendrán part en dita carreras figuran lo campeó de Sevilla D. Antón Ramos; de Madrid vindrán los senyors Batanero, Cuber y Cerdaña, y de Barcelona los distingits ciclistas Manresa, Minué, Higinio, Fabián, Massó, Cosp, Escoda y Fischer.

Pera la carrera de «amateurs», creyém, están inscrits los senyors Almansa, Martinez, Guzmán de Villoria, Ibañez, Robreño y altres.

Ab un grupo tan distingit de corredors es d' augurar que las carreras d' aquella tarde serán de las millors que s' haurán celebrat fins ara.

La recaudació puja ja casi á cinch mil peesetas, ab lo qual excusat es dir que 'l resultat promet coronar los esforsos de sos iniciadors.

Las personas que vulguin encarregar alguna localitat poden apresurarse á ferho, donchs apenas quedan ja palcos pera la venta.

Los encárrechs se reben en lo Club Velocipedista tots los dias de las 10 del matí á la una de la tarde, y de las tres á las sis de la mateixa.

CRÓNICA

OBSERVACIONS METEOROLÓGICAS
del dia 19 de Juliol de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' observació	BARÓMETRE aneroide	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. particular
9 m.	755	75	0'0	9'2	Clar	
3 t.	755	74				

HORAS d' observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Maxima	Mínim.	Term. típo	direcció	classe	can
9 m.	Sol. . . 44	19	25	S.	Cumul	0'3
3 t.	Sombra 32		29	S		0 5

Son moltas las personas que cada dia van á banyarse á Salou principalment á la tarde, aprofitant las comoditats que la Companyía Reusense de Tranvías nos ha ofert, allargant la vía fins al Arrabal de Robuster.

—

Si 's reuneixen suficient número de senyors regidors, cosa mes difícil que probable, avuy á dos quarts de vuyt del vespre l' Excm. Ajuntament celebrará sessió de primera convocatoria.

—

Ans d' ahir foren cridats á la Capitanía general de Barcelona tots los directors de periódichs d' aquella popolosa ciutat.

—

En virtut d' indicacions del facultátiu, aviat lo President de la secció de Beneficencia donará ordre de que 'ls noys y noyes assilats á la Casa de la Caritat vagin á pendre banys á la vehina platja de Salou.

—

La calor apreta de debó.

Ja fa dias que regna una calitja asfixient y que si no afluxés, los que per obligacions ó falta de quartos tenim que quedarnos á ciutat, hauríam de fer un esfors pera anar alguns dias á montanya.

—

Aquesta setmana quedará acabat lo Padró de cèdulas que ha de regir durant lo present any económich.

—

Copiém de *La Opinión* de Tarragona:

«Degudament enterats respecte als rendiments de la corrida patriótica celebrada en aquesta capital, podém manifestar á nostre colega reusench Lo SOMATEMT, que, la Junta organisadora té casi ultimats los comptes de dita funció, arribant son zel al extrém d' haver procurat se cumplissin tots los compromisos, á pesar del desastre que, per causa de las circunstancias, sufriren sas patrióticas gestions.»

Agrahím al apreciable colega l' interés que s' ha prés en aquest assumpto, puig mercé al seu prech veurém quín resultat va donar aquella *corrida*.

—

Los preus del blat han tingut una gran baixa, y com la cullita resulta bastant bona en casi totas las regions d' Espanya, es d' esperar que segueixi dita tendencia tot lo mea d' Agost.

—

La quinta d' aquest any, ab arreglo á la nova lley, ingressará en caixa en primer d' Agost, desde qual fetxa podrá lo ministre de la Guerra disposar dels minyons.

—

La última fira celebrada á Lleyda no fou tan important com la anterior, pero no li faltá molt.

Lo decret prohibint la exportació de bestiar llanar produhí una baixa algo sensible en los preus y á pesar de que hi havía molts compradors no 's vengué tot lo bestiar ni 's pagá lo que valía.

—

Als que tinguin necessitat de girar diner per medi de lliuransas, devém advertirlos la obligació en que 's troban de posar á dits documents de giro, un timbre de guerra de cinch céntims.

—

Ahir vegerem que 'l local ahont s' expendeixen los bitllets del tranvía l' estavan reparant, lo que 'ns fa creure que quedará una sala ben arreglada.

Ara no mes hi falta que la companyía cedeixi á un empleat lo que s' hi coloquin un pareil de taulas y s' hi despatxin gaseosas y horxatas y d' aquesta manera respondría á totas las exigencias dels banyistas puig s' ha de tenir en compte que moltas vegadas, per haverlos escapat un tren s' han d' esperar mitja hora.

—

Ha sortit de Barcelona una comissió del Centre Excursionista de Catalunya ab l' objecte d' explorar las covas y avenchs de la Baronia d' Aramprunyá, á qual fi 'ls excursionistes van provehits del material espeológich necessari en semblants exploracions.

Com á mostra de la importancia del mateix y de las profonditats que 'ls socis del Centre Excursionista deuràn explorar, sols dirém que se 'n portan una escala de corda de 150 metros y un excelent teléfono pera mantenir la comunicació ab los que baixin á las entranyas de la terra.

—

En previsió de lo que pogués ocorre respecte de la navegació en lo Mediterrani, las casas navieras de Ibarro y Espaliu, de Sevilla, han ordenat als capitans dels seus barcos suspenguin tot viatje pera dit punt y escalas.

Com á consecuencia d' aixó 'ls vapors «Cabo Silleiro», «Manuel Espáliu» y «Nuevo Estremadura» continúan en lo port de Barcelona ab la cárrega presa, que en cas d' agravarse las noticias, desembarcaria, dirigintse totseguit á Marsella.

L' únich vapor sevillá que ha sortit ha sigut lo «Laffitte», que en los viatjes de retorn fa totas las escalas de la línea.

—

Diu un diari de Figueras:

«Los propietaris y conreuhadors de vinyas d'aquest país están molt alarmats perque d' uns dias á aquesta banda s' ha desenrotllat una malaltía desconeguda en los ceps que ab prou feynas deixa cap rahim bó, ja que tots s' assecan y cauhen á terra.

També s' está notant que las oliveras deuhen ser atacadas d' alguna malaltia per l' estil de la dels ceps, ja que sembla que cauhen á terra casi totas las olivas».

—

Fins lo dia 23 del próxim mes no acaba lo plasso concedit pera que puguin acullirse á indult los prófugos, quins podràn redimirse per 2.000 pessetas ó ingressar en las filas del exército sens recárrech.

—

Lo senyor Ministre de Gracia y Justicia ha firmat lo nombrament dels següents jutjes:

De Tarragona, á D. Enrich Hidalgo y Romo; de Montblanch, á D. Fersàn Ferreiro Lazo, y de Vendrell á D. Joan Amat.

—

Pera coneixement de nostres abonats doném la noticia de que 'l próxim diumenge dia 24, se procedirá, en lo Park de Barcelona, á la venda en pública subasta dels animals sobrants y reproduhits en aquell establiment soológich.

Se subastarán exemplars hermosissims de tota classe d' animals y á preus molt baratos.

—

Lo «Diario de Avisos de Manresa» diu que no ha conseguit los seus propósits lo ministre d' Hisenda ab la creació del nou impost sobre 'l franqueig de la correspondencia postal.

Enlloch d' aumentar los ingressos per aquest concepte, com ell creya ab dit nou impost, aquells han disminuhit bastant, al menos en lo que respecta á la comarca de Manresa.

Desde 'l dia primer los carters reparteixen la meytat de la correspondencia que circulava avans de la creació del nou impost. A Barcelona passa una cosa per l' estil.

Ab tals midas, apurant la situació económica del país, may se pot obtenir altre resultat que 'l retraiment, com ja 's va observar en altras épocas de nostra historia, no molt llunyanas.

La causa es fácil d' endevinar.

Está en la desacertada gestió dels ministres d' Hisenda, que no troban midas pera afavorir l' ingrés si no es acudint al gastat recurs de crear impostos ilusoris.

—

En la Administració de Consums d' aquesta ciutat, se recaudaren per diferentes especies, en lo dia d' ahir, 909'90 pessetas.

SECCIÓ OFICIAL

Registre civil
del dia 18 de Juliol de 1898

Naixements

Francisco Creixell Escoté, de Antón y Teresa.—Antón Rabasa Boada, de Eugeni y Magdalena.

Matrimonis

Cap.

Deruncions

María Torrell Robert, 20 anys, Plásse de S. Narcís 15.—Teresa Domenech Casanova, 73 anys, Travessía

de T. Antoni, 9.—Ramón Rom Martí, 5 anys, Casa de Camp, 33.—Tecla Barberá Arnau, 50 anys, Alegre, 12.—Josepha Carraté Sanabre, 3 anys, Batán, 3.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Elías.

Sant de demá.—Santa Práxedes.

SECCIO COMERCIAL

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	48'40	Filipinas	'
Exterior «	58'35	Aduanas	80'25
Amortisable	» '	Cubas 1886	54'37
Fransas	20'20	Cubas 1890	44'50
Norts	24'60	Obs. 6 0[0 Fransa	71'
Exterior París	36'90	Obs. 2 0[0 »	37'

GIROS

París	70'50	Londres	43'

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y billets de tots los paissos.

Nota.—Se reben adhessions al conveni judicial del ferrocarril de Tarragona á Barcelona y Fransa, sense cap comissió, y se satisfán los cupons de Janer y Abril de dita Companyía.

BOLSI DE REUS

Cotisacions realisadas en lo dia d' ahir á Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	48'55	Cubas del 86	54 50
Exterior	58'85	Cubas del 90	44 50
Colonial	'	Aduanas	80'25
Norts	24'80	Oblg. 5 p 0[0 Almansa	74'
Fransas	20'20	Id. 3 p 0[0 Fransa	37'
Filipinas	58'37		

PARÍS

Exterior	36'90	Norts	'

GIROS

París	70'50	Londres	43'

Se reben ordres pera operaciona de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paíssos.

Nota.—Aquesta casa s' encarrega de la adhessió de las obligacions al conveni de la Companyía de Tarragona á Barcelona y Fransa, anticipant lo pago dels cupons vensuts ab arreglo als tipos proposats en dit conveni.

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Lauradó Prats, don Joan Vallés Vallduví y D. Francisco Prius Demestre.

Londres	á 90 dias fetxa.		'
»	á 8 » vista.		'
París	à »	68'50	operacions
Marsella	á 8 » »		'

VALORS LOCALS	DINER 0[0	PAPER. 0[0	OPER. 0[0
ACCIONS			
Gas Reusense.		150	
Industrial Harinera. . .		500	
Banch de Reus.		475	
Manufacturera de Algodon.		400	
C.ª Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent.	150		

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 17

De Liorna y Palamós en 4 dias v. danés Ch. Broberg, de 780 ts., ab tranzit, consignat als senyors Viuda y Nebot de P. Ferrer y Mary.

De Cette en un dia v. Correo de Cartagena, de 258 ts., ab bocoys buyts, consignat als senyors Viuda y Nebot de P. Ferrer y Mary.

De Nantes y Valencia en 21 dias. v. francés Ernestine, de 417 ts., ab bocoys buyts, consignat als senyors Viuda y Nebot de P. Ferrer y Mary.

Despatxadas

Pera Cette v. Correo de Cartagena, ab ví.

Entradas del dia 18

Cap.

Despatxadas

Pera Copenhague y esc. v. danés Chr. Broberg, ab efectes.

Pera Nantes v. francés Ernestine, ab ví.

Pera Port-Vendres pol. gol. francesa Jeune Luccienne, ab ví.

Pera Isla Cristina l. Invencible, ab efectes.

Barcos á la carga

Djous 21

Pera Bilbao y esc. (tent la de Puebla) v. «Anselmo» que despatxan los Srs. Fills de B. Lopez.

Pera Bilbao y esc. v. «Cabo Quejo», consignatari D. Marián Peres.

Divendres 22

Pera Génova v. «Unione», que despatxan los senyors Casaseca y Terré.

Pera Cette y Marsella v. «Cabo Ortegal», consignatari D. Marián Peres.

Dissapte 23

Pera Burdeos, Helsingfors, Abo, Hangó, Borga, Lovisa, Kotka, Viborg, Fredrikshamn, Nystad, Raumó, Bjorneborg, Kristinestad, Vasa, Jakobstad, Gamla, Karleby, Uleaborg, Sant Petersburg y Reval; y pera Moskow, Warschau y Nischni Nowgorod. á flete corrido vía Sant Petersburg, sortirá del 23 al 24 de Juliol lo vapor rús «Oberon», que despatxan los senyors Boada germans.

Dimars 26

Pera Marsella, Génova y Liorna v. «Grao», que despatxa D. Antoni Mas.

ANUNCIS PARTICULARS

Errors que deuhen desvaneixers.

Cap remey, ja sía untura, pegat, ó altre, pot curar ni una sola hernia sisquera.

Totas las celebritats médicas, aixís nacionals com extranjeras, están contestes, y ma llarga práctica m' ho ha demostrat, que **la curació de las hernias perteneix única y exclusivament al art mecánich**, acompanyat dels coneixements anatómichs suficients.

No deu confiarse en las benas ni en los braguers anomenats sense ressorts, ni ferros, ni acers, donchs á aquestos se deu la major part de las defuncions que ocurreixen per hernias estranguladas, en raho á ser insuficients pera contenir las hernias.

Molts son los que venen braguers; molt pochs los que saben colocarlos; rarissims los que coneixen lo que es una hernia.

A LAS MARES

Avans de sacrificar á vostres fills ab una vena, bruta, incómoda y perillosa, consulteu ab vostre metje, ab seguretat vos dirá que pera la curació de vostres petitets, lo remey mes prompte, segur, net, fácil, cómodo y económich, es lo bragueret de **cautchouc** ab ressort, testimoniantho aixís lo número ja important de criaturas curadas per tal medi, durant lo temps de ma permanencia en aquesta ciutat.

Tirants Omoplátichs pera evitar lo carregament d' espatllas.

Faixas hipogástricas pera corretjir la obessitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurjiá especialista en lo tractament de las hernias ab llarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clausolles de Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

Llevadora

DONYA ANTONIA BERGADA DE ANGLÉS

professora en parts, revalidada en la Facultat de Medicina de Barcelona, després de varis ensaigs practicats en aquell Hospital de Santa Creu te 'l gust d' oferir sos serveys al públich

Carrer del Hospital, 33.-Reus

ULTIMA HORA

Madrid 19.

Alguns periódichs extranjers donan com segur que la escuadra del almirant Watson ha sortit ab rumbo á Espanya.

En cambi un despaig de Washington diu que s' activan febrilment los travalls indispensables pera surtir dita escuadra, lo que fá presumir que encara no ho ha verificat.

S' assegura que Inglaterra, no obstant y sa amistat ab los Estats Units, s' oposa á que 'ls yanquis vingan á la Península.

Se diu que pera aixó la Gran Bretanya posará en l' Estret cincuanta sis (?) barcos acorassats.

Lo «Morning Port» publica un despaig de Washington assegurant que Mac Kinley se mostra disposat á aplassar la sortida de la escuadra del almirant Watson.

—Per Hong Kong se reben noticias de Manila, segons les quals Aguinaldo ha dit al general Augustí que compta ab cincuanta mil homes pera donar l' assalt á la ciutat, per lo qual deu rendirse, puig Espanya no pot enviarli reforsos.

Proposá Aguinaldo al capitá general de Filipinas una reconciliació entre espanyols y rebeldes, baix la bandera nortamerica.

Lo general Augustí ha contestat al cabecilla que combatiría fins l' últim moment, encare que fos sense esperansa.

Los indígenas que hi ha al interior de la ciutat perden la confiansa en Aguinaldo, qui comprén lo molt difícil que ha de serli apoderarse de Manila.

—L' «Heraldo» ha rebut de son corresponsal en la Habana detalls del bombeig de Manzanillo per una divisió de la escuadra americana. Lo foch comensá á las vuyt del matí.

S' arbitraren en la població tots los medis de defensa, colocantse en alguns paratjes los canons que hi havía en los barcos.

Lo foch fou vivíssim y 's tiraren 3.500 projectils de tots calibres.

Tres vapors de la empresa Menéndez que feyan lo servey de correus y transportavan articles de comers per la costa del Sud, entre Batabanó y Santiago, foren incendiats per los projectils de la escuadra enemiga.

Los canoners «Delgado Parejo», «Centinela» y un altre, que després d' haver desembarcat sa artillería havían sigut varats, també foren cremats per los projectils dels yankis.

L' esperit de la població durant lo bombeig fou excelent.

Los barcos enemichs se posaren fora del alcans de las baterías de la plassa. A dos cuarts de dotze del mitjdía se retiraren.

Lo general Blanco ha felicitat á las tropas y als habitants de Manzanillo per son heróych comportament.

Encare no s' ha rebut lo parte oficial de lo ocorregut á Manzanillo.

—Diuhen de Tánger que en las inmediacions de Melilla y Ceuta s' han concentrat forsas pera garantir la neutralitat.

—Un despaig de Washington atribuheix á Mac-Kinley las següents frases:

«Si continúa la guerra durant algun temps será un benefici pera nosaltres. Convé esperar que acabi la guerra avans d' intentar ocuparnos en lo perviandre, puig seria molt precipitat pretendre are ficsar nostra conducta. Esperém á que quedi pactada la pau.»

—Lo Gobern sab que á la frontera de Navarra hi ha agitació carlista y que s' han intentat introduhir en aquell punt varias partidas d' armas.

S' exerceix extraordinaria vigilancia.

—Un cablegrama de Hong-Kong dona compte d' un nou incident ocorregut entre alemanys y yanquis á Filipinas.

Passaba lo barco alemany «Irene» devant de Maribeles, quan l' acorassat yanqui «Mac-Kulloch» li ordená que 's detingués

Havent desobehit á la intimació, aquést feu alguns disparos sobre 'l barco alemany.

L' almirant Von Diederichs protestá enérgicament contra la conducta seguida per los nortamericans, alegant que 'ls alemanys tenen dret á penetrar en los ports del Sur y á visitarlos.

Lo comodoro Dewey contestá que negava als marinos alemanys lo dret que alegavan.

Agrega lo despaig de Hong Kong que Dewey ha estrenyut de tal modo lo bloqueix de Manila que impideix als barcos neutrals rebre correspondencia pera Espanya.

—Un despaig de Washington diu que 'l general Brooke té disposats 25.000 homes pera la invasió de Puerto Rico.

—S' assegura en los círculs polítichs que 'l senyor Gamazo plantejará en lo Consell d' avuy la cuestió de la pau, insistint en que deu tractarse inmediatament.

En cás contrari, se troba resolt á presentar la dimissió.

—Los principals barcos de la escuadra que mana l' almirall Cámara, han arribat á Mahó.

—«El Imparcial» demana al Gobern que expliqui las cláusulas de la capitulació de Santiago de Cuba, y si aquésta comprén ó no tota la provincia, aixís com á las forsas que en ella se troban.

Diu «El Imparcial» que 'l poble vol y deu saberho.

—Un telégrama autorisat de Berlín, diu que es segur que Fransa, Italia, Russia y Alemania protestarán del bombeig d' algunas plassas d' Espanya per la escuadra nortamericana.

En lo cas de que 'ls yankis desatenguessin la protesta, pendrán ditas naciens midas pera impedirho.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona

5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
8'56 m. exprés, primera y segona dimars, dijous y dissaptes, (per Vilanova).
12'11 t. mercancías, segona y tercera.
1'57 t. correo (per Vilanova.)

De Barcelona á Reus

5'25 m. (per Vilafranca).
9'46 m. (per Vilanova).
1'58 t. per id.
7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissaptes.

De Reus á Mora

9'33 m.—1'04 t.—3'10 t.—7'19 y 9'57 nit.

De Mora á Reus

4'21 m.—8'00 m.—12'05 t.—6'04 t.—7'36 n.

De Reus á Tarragona

8 30 m.—9'47 m —2 t.—7'04 t.

De Tarragona á Reus

7'30 m.—12'25 t.—4'30 t.—8'20 n.

De Reus á Lleyda

8'10 m.—5'23 t.

De Lleyda á Reus

5'50 m.—3'50 t.

De Reus á Vimbodí

1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí á Reus

9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Tarragona á Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia á Tarragona

11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS.

De Tarragona,	8'30 m.
De Barcelona (per Tarragona)	8'30 m.
De id. directe	10'30 t.
De id. id.	1'30 t
De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda)	7'30 t.
De Madrid y Zaragoza	2'30 n.
De Lleyda y Huesca	7'30 n.

NOTA: Los correos pera Filipinas sortirán de Barcelona lo 7 y 21 de Novembre y 'l 5 y 19 de Desembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de refors á Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5'00 m.
Pera id. á las 2'00 t.
Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m
Pera id. id. id. (per idem) á las 2'00 t.
Pera Tarragona, directe á las 7'00 n.
Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas á las 8'00 m.
Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 1'00 t.
Los pobles servits per peatons á las 9'00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucía y Extremadura, que 's deposita en los bussons després de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Ferrocarril económich de Reus á Salou

Servey de trens de viatjers

que regirá desde 1 de Juliol de 1898.

SORTIDAS DE REUS		SORTIDAS DE SALOU	
Matí		*Matí*	
Tren núm. 2	á las 4'10	Tren núm. 1	á las 4'56
» » 12	» 5'45	» » 11	» 6'30
» » 14	» 7'20	» » 13	» 7'21
» » 16	» 8'09	» » 15	» 8'10
» » 4	» 9'06	» » 19	» 10'01
» » 20	» 10'48	» » 3	» 10'49
Tarde		*Tarde*	
Tren núm. 22	á las 12'35	Tren núm. 25	á las 2'33
» » 6	» 2'32	» » 27	» 3'19
» » 26	» 3'18	» » 29	» 4'03
» » 28	» 4'02	» » 31	» 4'47
» » 30	» 4'46	» » 33	» 5'31
» » 32	» 5'30	» » 35	» 6'10
» » 34	» 6'18	» » 37	» 7'00
» » 36	» 6'59	*Nit*	
Nit		Tren núm. 39	á las 7'49
Tren núm. 38	á las 7'48	» » 41	» 8'41

Tranvía á vapor desde la estació del ferrocarril fins devant del carrer Closa de Mestres.

SERVEY DE TRENS COMBINATS QUE REGIRÁ DESDE 1 DE JULIOL DE 1898

Sortidas de la Estació

Matí:	5'25	6'59	7'50	8'40	10'32	11'20
Tarde:	3'06	3'45	4'29	5'13	5'59	6'45 7'28

Sortidas del carrer Closa de Mestres

Matí:	5'40	7'12	8'00	8'45	10'40	
Tarde:	12'30	2'15	3'12	3'56	4'41	5'25 6'12
	6'55	7'44.				

Observacions: Los dies festius á més dels trens indicats en lo present cuadro sortirá un de la estació á las 2'10 y del carrer Closa de Mestres á la 1'39.
Los horas se regirán per lo meridiá de Madrid.

Reus 1 de Juliol de 1898.

Promptuari de la escriptura catalana

METODO SENZILL Y FACIL

PER

Francisco Flos y Calcat

Preu 6 rals.---Se ven en aquesta Imprempta.